

Оскільки легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом доволі часто пов'язана з необхідністю залучення доказів, одержаних на території інших держав, для їх дослідження виникає потреба у залученні іноземних спеціалістів та експертів.

Відповідно до ст. 23 Закону України «Про судову експертизу», керівники державних спеціалізованих установ, що проводять судові експертизи, у необхідних випадках мають право за згодою органу або особи, що призначили судову експертизу, включати до складу експертних комісій провідних фахівців інших держав. Такі спільні експертні комісії здійснюють судові експертизи за нормами процесуального законодавства України [2].

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4652- VI. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

2. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994. № 4038-XII. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>

Фурман Ярослав Володимирович,
кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем криміналістичного забезпечення та судової експертології, навчально-наукового інституту № 2 Національної академії внутрішніх справ

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ ВИБУХОТЕХНІЧНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Загальні правові підстави застосування техніко-криміналістичних засобів та методів закріплені в КПК України. Стаття 25 КПК України визначає: «Прокурор, слідчий зобов'язані в межах своєї компетенції розпочати досудове розслідування в кожному випадку безпосереднього виявлення ознак кримінального правопорушення, а також вжити всіх передбачених законом заходів для встановлення події кримінального правопорушення та особи, яка його вчинила.». Для виконання завдань кримінального провадження, забезпечення швидкого, повного, об'єктивного

та всебічного розслідування події необхідно використовувати всі передбачені законом засоби, у тому числі технічні [1, 2].

Одним із перспективних напрямків розвитку криміналістичної техніки є використання безпілотних літальних апаратів – дронів. Якщо техніку практично завжди можна полагодити або замінити, то висококваліфіковані та вузькоспеціалізовані людські ресурси важко відновити. Саме тому людство так завзято рухає вперед галузі, результати роботи яких в майбутньому можуть зробити роботу людей більш безпечною. Прикладом може служити робототехніка, одним з дітищ якої став особливий багатофункціональний апарат. Отже, що таке дрон? Зазвичай під цим розуміють безпілотний літальний апарат керований дистанційно, але є і більш широке розуміння терміну. Дрони не обов'язково літають, але їх спільною рисою є націленість на виконання певного завдання без участі людини або з його мінімальним втручанням.

Незважаючи на свою спочатку військову «природу», безпілотні літальні апарати (далі – БпЛА) знайшли і своє громадянське призначення. У новій якості вони отримали і більш коротку повсякденну назву – дрони, яке стало навіть більш поширеним, ніж абревіатура. До речі, воно безпосередньо пов'язане з їх діяльністю, адже в перекладі з англійської *drone* – «джміль», або дієслово «дзижчати». Перекваліфікація також дала додатковий поштовх їх розвитку, адже цивільні радіокеровані дрони мають масу можливостей. Але для кожного призначення потрібні свої особливості, так що робототехніка все так само не стоїть на місці.

До переваг БпЛА можна віднести компактність (невеликі розміри), вартість (значно менша ніж роботизовані комплекси), доступність (можливість придбати безперешкодно).

Перспективи розвитку, майбутнє дронів не викликає сумнівів – вони в будь-якому випадку знайдуть застосування. Що ж стосується цивільних пристроїв, перспективи ще більш цікаві. За відкритою інформацією, зібраною організаціями Євросоюзу, до 2020 року споживчий попит на БпЛА буде розподілятися по галузях наступним чином: 45% припадає на держструктури, 25% - пожежникам, 13% - сільське господарство і лісництво, 10% займають енергетика, 6% - огляд земної поверхні і залишився 1% - зв'язок і мовлення [3].

Вже зараз багато конструкторських бюро думають про те, як може бути організована доставка дронами. При цьому потрібно вирішити достатньо велику кількість завдань: від проблеми достатньої вантажопідйомності і часу автономної роботи до питання екологічної утилізації. Але загалом і в цілому цей напрям робототехніки є більш ніж перспективним.

Нідерландський безпілотник MineKafonDrone (MKD) знаходить та знешкоджує міни у 20 разів швидше за людину. За де-якими оцінками на знешкодження усіх мін на планеті припадає близько тисячі років але MKD готовий впоратись із завданням менш ніж за 10 років. Творці проекту запустили кампанію на Kickstarter. На реалізацію продукту їм потрібно 70

000 євро. Про розробку пише Engadget. Заборона на виробництво, установку і застосування протипіхотних мін вступив в силу в 90-і роки, коли 133 держави підписали Оттавський договір. При цьому близько 100 млн мін раніше розосереджені по всьому світу на території колишніх зон військових дій. Щодня вони вбивають і калічать 10 осіб. Використання традиційних методів розмінування дозволило б повністю позбутися загрози не раніше, ніж через тисячу років. Однак творці MKD обіцяють винищити всі міни менше ніж за 10 років. Зважаючи на те, що в нашій країні проводиться операція об'єднаних сил, а ділянки місцевості активно замінуються забороненими Оттавською конвенцією мінами-пастакми, протипіхотними мінами, тощо такий дрон буде дуже доречним для розмінування місцевості.

За формою дрон є гексакоптер з трьома інструментами: камерою з високою роздільною здатністю, металодетектором і роботизованою рукою. Kafon самостійно виявляє заміновані зони, створюючи аеронавігаційну 3D-карту і зазначає небезпечні ділянки GPS-відмітками. Потім дрон повторно досліджує місцевість за допомогою металодетектора, який розташовується на висоті 4 см над землею. Після цього безпілотною встановлює на виявлені міни невеликі детонатори і відлітає на безпечну відстань.

Сучасна розробка безпілотною MavicPro (США), яку оснастили камерою, що дозволяє записувати відео з роздільною здатністю 4K. Пристрій обладнаний мініатюрним двовісним стабілізаційним підвісом, який дозволяє отримати плавну картинку при зйомці відео. Максимальна швидкість, яку здатний розвивати новий коптер – 64,8 км / год, а вбудованого акумулятора на 3830 мАг вистачає на 27 хвилин безперервного польоту. Максимальна дальність польоту складає 7 км. Передача відео зображення та знімків на відстані 2 км [4].

Отже, за допомогою такого дрона можливо врятувати не тільки тисячі життів потенційних жертв вибухонебезпечних предметів але й зробити роботу вибухотехніка безпечнішою. Тому перспектива використання та оснащення БпЛА у вибухотехнічних підрозділах очевидна.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: офіц. текст: станом на 11 серпня 2013 року // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/>
2. Про затвердження Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису. Наказ Міністерства внутрішніх справ України № 1026 від 18.12.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0028-19>
3. Інтернет-ресурс: www.suasnews.com
4. Інтернет-ресурс: minekafon.org